

דברים פרק כב

(ו) כי יקרא קן צפור לפניך בדרך בכל עץ או על הארץ אפרחים או ביצים והאם רבצת על האפרחים או על הביצים לא תקח האם על הבנים:

(ז) שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך למען ייטב לך והארכת ימים: ס

רש"י דברים פרק כב פסוק ו

לא תקח האם - בעודה על בניה:

רשב"ם דברים פרק כב פסוק ו

לא תקח האם על הבנים - לפי דרך ארץ ולתשובת המינין כבר פירשתי בלא תבשל גדי בחלב אמו וכן באותו ואת בנו שדומה לאכזריות ורעבתנות לקחת ולשחוט ולבשל ולאכול אם ובנים יחד:

משנה מסכת ברכות פרק ה משנה ג

האומר על קן צפור יגיעו רחמיק ועל טוב יזכר שמך מודים מודים משתקין אותו העובר לפני התיבה וטעה יעבר אחר תחתיו ולא יהא סרבן באותה שעה מנין הוא מתחיל מתחלת הברכה שטעה בה:

רמב"ם על משנה מסכת ברכות פרק ה משנה ג

על קן צפור יגיעו רחמיק, הוא שיאמר כשם שחסת על קן צפור ואמרת לא תקח האם על הבנים כך חוס עלינו, שהאומר כן משתקין אותו, לפי שהוא אומר שטעם מצוה זו בגלל רחמי הקב"ה על העוף, ואינו כן, לפי שאלו היה דרך רחמים לא היה מתיר השחיטה כלל, אלא היא מצוה שמעית שאין לה טעם. וכן אם אמר על טוב יזכר שמך, יוצא מכך שעל רע לא יזכר, וזה היפך הדין, לפי שחובה להודות לה' על טוב ועל רע.

Deutéronome, chapitre 22

6) Si tu rencontres un nid d'oiseau sur quelque arbre ou à terre qui enferme des oisillons ou des œufs, si la mère est assise sur les oisillons ou les œufs, **tu ne dois pas prendre la mère avec ses petits.**

7) Tu dois d'abord renvoyer la mère et seulement ensuite pourras-tu t'emparer des petits. Si tu fais ainsi tu t'en trouveras bien et tu vivras longtemps.

Commentaire de Rachbam

Tu ne dois pas prendre la mère avec ses petits : c'est une question de savoir-vivre. Et j'ai déjà expliqué pour répondre aux agnostiques, à propos de ne pas cuire le chevreau dans le lait de sa mère, que cela est cruel de prendre ou de tuer ou de cuire la mère et ses enfants en même temps.

Traité Berakhot, chapitre 5, Mishna 3

On doit faire taire celui qui dit à propos du commandement de renvoyer la mère pour prendre les œufs : «Je reconnais ta bonté envers les créatures et je mentionne ton Nom pour le bien que tu fais»

Oiseaux du Pantanal (Brésil)
Claus Meyer/Tyba/RF2/Latin Focus

Commentaire de Maïmonide

Je reconnais ta bonté envers les créatures : il veut dire que de la même manière qu'il a de la pitié pour cet oiseau (de ne pas prendre les œufs devant la mère), qu'il en soit de même pour nous. Nous devons le faire taire, car il sous-entend que cette loi a été décrétée parce que Dieu a pitié d'un oiseau, alors qu'en réalité il n'y a aucune raison à ce commandement. Sinon, pourquoi l'abattage rituel serait permis ? De plus quand il dit «et je mentionne ton Nom pour le bien que tu fais» il remet en cause le principe de justice qui consiste à bénir le bien comme le mal.

Source : traduction d'Aaron Laskar
traduction du rabbinat français